

Aci pret aci

.....
ILZE VĪTOLA

JĀNIS ĀMANIS. DANA LĀCE. Reiz šo jauno skaisto aktieru vārdi mums būs tikpat pazīstami un mīļi kā, piemēram... Nē, nesalīdzināšu ne ar vienu filmu vai teātra zvaigzni, jo viņi mirdz pavisam citādi. Ar tikai sev raksturīgu enerģiju un krāsu. Jānis Āmanis un Dana Lāce LTV seriāla "Likteņa līdumnieki" topošajā piektajā daļā spēlē Eida (Mirgas dēla) klases biedrus Toričelli un Dūdu. Bet kādi viņi ir, kad nespēlē?

Pasaules iztēlošanās

Droši vien esat redzējuši Krājbankas reklāmu, kur temperamentīgs pāris plosās un saņem kredītu dzīvokļa remontam. Puisis ir nu jau populārais Nacionālā teātra aktieris Ainārs Ančevskis, bet meitene – Dana Lāce, jau trešo sezonu ir Latvijas Leļļu teātra aktrise. Teātrī notiek arī dramatiskas izrādes. Tomēr žēl, ka tik skaista aktrise lielākoties skatītājiem paliek neredzama. Danai tas neliekas tik svarīgi, galu galā arī leļļu vadišana ir aktiera darbs. Turklāt varot radīt tādu ilūziju! Leļļu teātris ir iestudējis "Skroderdienas Silmačos", kur varoņi ir dzīvnieki! Danas Lāces Zāra ir kaķenīte. Par šo lomu viņa ir nominēta 2006./2007. gada sezonas teātra balvai "Gada jaunie skatuves mākslinieki".

– Tagad daudzi mani apskauž: cik labi, ka tu strādā

Esmu redzējusi tik daudz nelaimīgu cilvēku, kuri visu dienu pavada netīkamā darbā lielas algas dēļ.

Dana Lāce

to, ko gribi. Esmu redzējusi tik daudz nelaimīgu cilvēku, kuri visu dienu pavada netīkamā darbā lielas algas dēļ. Es mācījos eksakto priekšmetu klasē un varēju izraudzīties naidīgāku specialitāti. Stājos jau arī trīs augstskolās uzreiz – juristos, politologos, aktieros. Ar karti rokās pa Rīgu skraidīju. Bet Dieviņš stāvēja klāt! – to Dana saka par iestāšanos aktieros. Bet karte Līvānu meitenei bija vajadzīga, lai spētu tikt no vienas Rīgas augstskolas uz otru. Lai gan nav gribējusi par katru cenu kļūt par aktrisi, tomēr sapnis par šo profesiju, protams, bijis. Kā Dana saka – slēptais sapnis. Bērniība Līvānos bijusi ļoti nabadzīga, bezdarba līmenis pilsētā tolaik bija visaugstākais Latvijā.

– Dārzā vai pie upes vienatnē daudz sapņoju. Man visa pasaule bija iztēlota citāda. Nāku no dārza, bet aiz krūma tāda aina, tur atkal – tāda. Tas mani paglāba no realitātes, – daiļā līvāniete stāsta, bet viņas balsi nav jūtams ne mazākais akcents. Pedagoģi savulaik brīdinājuši – ja nerunāsi pareizi, aktierus nebeigsi. Dana kursa biedriem lūgusi, lai taču saka, ja viņai pasprūk, piemēram, šaurā "e" vietā platais. Tad "nepareizos" vārduņus pierakstījusi bloknotā un katru dienu atkārtojusi tos pareizi. Tagad pirmo reizi mūžā bija jāatkārto filmas dialogi.

– Mana varone Dūda grib tikt uz Rīgu un dzīvot citu dzīvi. Man to bija viegli spēlēt. Filmējām

KARĪNAS MIEŽĀJAS UN VALDA ILZĒNA FOTO

Dana Lāce, Latvijas Leļļu teātra aktrise, seriālā ir Dūda, kura grib tikt uz Rīgu.

Liezēres pagasta "Ozolos". Kad ieraudzīju tās dažas trīsstāvu mājiņas, nodomāju: jā, Dūdai te nav kur izvērsties. Man arī vajag lielpilsētas ķnādu. Rīgā jutos kā savā ādā. Bērībā dažas reizes biju Rīgā un jutos kā niecība. Biju pavisam parasta meitene ar pakausī saņemtu astīti. Domāju: cik te visi ir skaisti! Tikai tagad saprotu, ka daudziem tas nav īsts skaistums. Par naudu vari sevi "izveidot", kādu tik vēlies. Bet kas tiem cilvēkiem iekšā? – jautā Dana. Viņa domā, ka jārikojas citādi – vajag pašam sevī atrast to, kas patīk, tad arī citi to ieraudzīs. Un kas tad Danai pašai sevī patīk?

Viņa tikai smejas un neatklāj savu trumpi: – Draugs domā, ka man ir zelta raksturs. Ko vecāki ielikuši šūpulī, tas arī ir. Mamma ar tēti ir mans lielākais atbalsts. No viņiem enerģiju var smelt un smelt. Ja viņi pasaka: būs labi, tad man tiešām rodas tāda pārliiecība. Draugs ir liels atspaidis pirms pirmizrādēm, grūtu mēģinājumu laikā. Ir tik labi, ka zinu – mājās mani gaida ļoti labs cilvēks. Nē, viņš nav no teātra. No dzīves.

Toričelli, Merkucio, Mekijs Nazis...

Seriāla "Likteņa lidumnieki" kameras priekšā pirmo reizi stājas arī Jānis Āmanis, šā gada Latvijas Kultūras akadēmijas aktieru kursa absolvents, Latvijas Nacionālā teātra jaunais spēks. Pirms tam vienreiz filmējies reklāmā un traumējis skaņu režisora ausis, jo runājis tikpat skaļi, kā uz skatuves. Filmējoties seriālā "Likteņa lidumnieki", mazliet traucējot vārds "stop". Tikko tu, cilvēks, esi iegājis Toričelli lomā, tikko sāk spēlēt, atkal jāsāk no sākuma. Bet, ja paveicas ar partneri, un tā ir Līga Vītiņa, arī pauzes starp epizodēm paiet nemanot. Pēc scenārija Līgas Vītiņas Līgita ir Toričelli draudzene, vēlāk dzīvesbiedre. Pašam aktierim vēl nav savas dzīvesbiedres, toties ir liela ģimene, daudz draugu, radu.

– Man ir krustmeitiņa Evelīna, kuru šad un tad braucu auklēt. Evelīnas mamma – mana māsiņa – pa to laiku var atpūsties, mazliet pagulēt. Pēdējo reizi, kad biju ciemos, krustmeita mani ieraudzīja un smējās, bet viņai ir tikai astoņi mēneši. Mazs bērns dod tik lielu spēku, stimulu dzī-

Latvijas Nacionālā teātra aktieris Jānis Āmanis "Likteņa lidumniekos" atveido Toričelli.

vei. Man ir arī krustdēls, māsa puika Mārtiņš, arī liels špicbuks. Vecākā māsa ir ainavu arhitekte, jaunākā vēlas būt scenogrāfe. Agrā bērnībā viņai patika kleitas modelēt, sanāca aprīņojami smuki. Ar visiem, kā tos sauc, volāniem.

Tikpat aizrautīgi Jānis stāsta par savu mammu keramīki. Jāņa tētis būvē mašīnas "Ogres servisa centrā", kura direktors ir pazīstamais autosportists Andris Dambis. Pēc Dambja skicēm top speciāli automobiļi Dakaras rallijreidam. Arī mājās Jāņa tēvs visu taīsa savām rokām un ir ierādījis darbus arī dēlam.

– Es ļoti pateicos tēvam, ka viņš ir mani audzinājis, cik spējis, lai to manu slinkumu izdzītu ārā. Vēl tēvs ir iemācījis, ka darba vietai vienmēr jābūt sakārtotai. Tāpat kā galvai – jāprot izmest liekās domas, krepļus un jākoncentrējas tikai darbam.

Bet, kad atliek kāds brīvs brītiņš, Jānis tos velta daudzajiem draugiem. Ar Tomu brauc makšķerēt. Ar draugiem Ģipkā četros no rīta iet jūrā. Kamaniņbraucēji brāļi Šici Jānim esot kā brāļi. Un vēl daudz draugu Ogrē, Siguldā. Jānis ir dzimis, audzis Ogrē un Rīgā reizēm esot grūti: – Iekāpju tramvajā, tur visi drūmām sejām – it kā dzīve būtu pēdējā bedrē. Kāpēc tāda attieksme? Mazliet visam vajag ironiju piešaut klāt. Pasmaidīt un kaut ko par joku pārvērst jau var.

Arī aktieros stāties gājis vēsā mierā, apzinoties, ka ar varu

Mazliet visam vajag ironiju piešaut klāt. Pasmaidīt un kaut ko par joku pārvērst jau var.

Jānis Āmanis

jau nekas labs nesanāks. Spēles prieks Jānim, iespējams, pielipsis no vectēva, kurš darbojies Ogres amatieru teātrī. Arī Jānis pats, Ķeguma vidusskolā mācīdamies, spēlējis skolas teātrī. Uzreiz pēc vidusskolas aktieru kursu neuzņēma, un Jānis sācis studēt par sākumskolas skolotāju. Bet nākamajā gadā – tad gan sekoties savam aicinājumam. Pirmā sezona Latvijas Nacionālajā teātrī. Jānis teic, ka ir ļoti ieturts, brīnišķīgi, pretimnākoši kolēģi. Reizēm pēc mēģinājumiem aktieri ar stāžu iesaka: "Jančuk, tu šito varētu tā darīt un to atkal tā pamēģināt..."

Interesanti, kādu lomu Jānis vēlētos nospēlēt, ja varētu izvēlēties?

– Studiju gados eksāmenā spēlējam "Romeo un Džuljetu", un es biju Merkucio. Šo lomu gribētu spēlēt uz lielās skatuves. Tā ir vienreizēja raksturloma! Tajā tik daudz nezināmā: kāpēc viņš ir tāds karstgalvis un greizsirdis, kāpēc Romeo viņu nesaprot? Man dažbrīd šķiet, ka Merkucio varētu

būt lielāks milētājs nekā Romeo. Vēl gribētu nospēlēt Mekiju Nazi. Arī studiju gados spēlēju. Man tā iepatikās, ka taisni vai siekalas tek, kā gribētu vēlreiz izspēlēties šajā lomā. Kā Mekijs Nazis tu vari būt viss – recidīvis, milētājs, maniaks, donžuāns, pēdējā lupata... Tas jau ir tas, kas piesaista. Ļaunie labie tēli. Tajos ir daudz vairāk iekšā nekā romantiskajos milētājos.

"Jānis Āmanis – izrādes superstārs!" – tā par Jāņa sniegumu izradē "Svētlaīmīgo sala" 2006. gada novembrī neatkarīgā teātra "Skatuve" mājas lapā raksta kāds skatītājs. Kā tad rodas superstāri?

– Vecāki stāsta, ka maziņš biju aktīvs blēņdaris, kā visi puikas. Mums kaimiņos dzīvoja medmāsiņa. Es pie viņas esot gājis ēst konfektes. Vienmēr esot plīks skraidījis apkārt. Un arī pie viņas tāds devies. Bet atpakaļ atgriezies ar kaut ko no medmāsiņas drēbju krājuma mugurā, viņa nav varējusi palaist plīku bērnu prom. Mana mamma pagalmā varējusi ievākt manu noslēptu drēbišu ražu, – Jānis smejas. Cienijamais Freids, iespējams, secinātu, ka tādā veidā agrīni izpaudusies Jāņa Āmaņa personas brīvība.

– Starp citu, esmu Freida piekritējs – sekss ir dzīves dzinulis. Un lai man nemēģina iestāstīt, ka tā tas nav, – Jānis spriež ur nosmejas: – Bet ne par to biju mūsu saruna! ■